

Till kommun- och stadsstyrelserna
och samkommunernas styrelser

Finlands Kommunförbunds rekommendation om kostnadsersättningar inom den kommunala familjedagvården 2020

Bifogat sänds Finlands Kommunförbunds rekommendation om kostnadsersättningar inom den kommunala familjedagvården år 2020.

Kommunförbundet har diskuterat frågan med KT Kommunarbetsgivarna och Offentliga sektorns union JAU rf.

Indexet för undergruppen livsmedel och alkoholfria drycker utvecklades från november 2018 till november 2019 med 1,1 % (enligt index 2015=100). Totalindexet förändrades 0,7 %.

Vid justeringen av kostnadsersättningarna används konsumentprisindex och dess undergrupp 01 Livsmedel och alkoholfria drycker.

Från november till december 2019 beräknades totalindex stiga med 0,0 % samt index för livsmedel och alkoholfria drycker med 0,06 %. Totalindexet för konsumentpriserna år 2020 beräknas stiga med 1,4 %. I fråga om livsmedel och alkoholfria drycker har kostnadsökningen uppskattats till 1,4 %. (Källa: FM/Kommunförbundet)

Närmare upplysningar:

Finlands Kommunförbund:
Jarkko Lahtinen, tfn 09 771 2714

KT Kommunarbetsgivarna:
Eeva Vesterbacka, puh. 09 771 2052
Eeva Nypelö, puh. 09 771 2114

Kostnadsersättningar inom den kommunala familjedagvården

Med stöd av § 13 (Kostnadsersättningar inom familjedagvården) i bilaga 12 i det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet AKTA (2018-2019) betalas kommunala familjedagvårdare som arbetar i sitt eget hem ersättning för de direkta kostnaderna av vården enligt Kommunförbundets gällande rekommendation om kostnadsersättningar inom familjedagvården.

Då de nedan nämnda ersättningarna senare justeras ska ändringen i undergruppen för livsmedel i konsumentprisindex användas som grund för livsmedelskostnader och ändringen i konsumentprisindex för övriga kostnader. Rekommendationen justeras kalenderårsvis och som grund för beräkningen används senast tillgängliga konsumentprisindex och den uppskattade förändringen i respektive kostnader under rekommendationsåret.

En kommunal familjedagvårdare som arbetar i sitt eget hem får som utgifter för inkomstens förvärvande avdra den kostnadsersättning som arbetsgivaren de facto betalat och familjedagvårdaren behöver inte lämna in någon separat utredning. De kostnader för inkomstens förvärvande som inte omfattas av kostnadsersättningen får familjedagvårdaren avdra i beskattningen utifrån en separat utredning. Om kommunen har ersatt familjedagvårdaren för någon kostnad för inkomstens förvärvande utöver att kommunen har betalat normal kostnadsersättning, är en sådan kostnad inte avdragsgill. Om beloppet och grunden för ersättningen motsvarar Kommunförbundets rekommendation om ersättning för livsmedelsutgifter till familjedagvårdare, får mottagaren göra avdrag för kostnadsersättningar som kommunen utbetalat utan särskild utredning. Avdraget görs på övriga förvärvsinkomster. (Familjedagvårdarnas utgifter. Skatteförvaltningens ställningstagande 2018).

Efter diskussioner med KT Kommunarbetsgivarna och Offentliga sektorns union JAU rekommenderar Finlands Kommunförbund att familjedagvårdare som arbetar i sitt eget hem inom den kommunala familjedagvården 1.1–31.12.2020 ska få kostnadsersättningar som räknas ut på basis av följande priser per enhet. Avsikten är att ersättningarna ska täcka de faktiska kostnaderna för vården. Arbetsgivaren kan höja kostnadsersättningen om arbetsgivaren anser att ersättningen enligt rekommendationen inte är tillräcklig.

	barn under skolåldern/ skolbarn
frukost, mellanmål eller lätt kvällsmål, €	0,74/0,96
lunch eller middag, €	1,75/2,27
övriga kostnader, €/dag	1,84/1,84

Om det inte är fråga om heldagsvård, räknas ersättningen för övriga kostnader ut i proportion till hur lång den dagliga vårddagen är och vilken tid på dygnet den infaller.

Övrig familjedagvård

Rekommendationen om kostnadsersättning gäller endast familjedagvård i familjedagvårdarens eget hem. Avdrag för kostnader för inkomstens förvärvande utan att verifikat visas upp får enligt gängse beskattningspraxis göras endast i fråga om familjedagvårdare. Kostnadsersättningar för faktiska livsmedelskostnader för familjer kräver att adekvata utredningar och verifikat bör visas upp. Enligt lagen om barn- och ungdomsvård behöver familjerna inte ersättas för andra kostnader än livsmedelskostnader.

Om familjedagvård ordnas för barn från samma familj i deras eget hem, betalas inga ersättningar för livsmedelskostnader enligt 11 § 2 mom. i lagen om småbarns pedagogik (540/2018). Däremot betalas kostnadsersättning till den familj/de familjer som svarar för måltiderna för samtliga barn om alla barn inte hör till samma familj.

När barnen vårdas i sitt eget hem ska antingen barnets föräldrar och dagvårdaren eller kommunen, föräldrarna och dagvårdaren från fall till fall komma överens om dagvårdarens måltider.

I gruppfamiljedagvård betalas inga kostnadsersättningar i de fall där kommunen för detta ändamål anskaffar livsmedlen och de andra förnödenheterna.

Måltider som serveras på dagvårdsplatsen

Enligt 11 § i lagen om småbarns pedagogik ska ett barn som deltar i småbarns pedagogisk verksamhet erbjudas hälsosam och lämplig kost som fyller barnets näringsbehov. Bispisningen ska vara ordnad och handledd för alla barn som är på plats. Då vårdförhållandet inleds ska kommunen i vårdavtalet bestämma vilka måltider barnet ska få på vårdplatsen. Antalet måltider beror på barnets vårddagar. Ändringar i vårdavtalet kan leda till att också antalet måltider behöver justeras.

Kostnadsersättningarna för det behövliga kosthållet beräknas utgående från de nämnda priserna per enhet för de måltider som ingår i vårdavtalet beroende på hur lång den dagliga vårdtiden är och vilken tid på dygnet den infaller.

Skolbarn

Näringsbehovet för ett barn i skolåldern har beräknats vara i snitt 30 procent högre än för ett 4-årigt barn. Det har beaktats i rekommendationen om kostnadsersättningar för dagvård för skolbarn.

Specialdieter

Specialdieter för barn tillhandahålls av hälsoskäl och på de grunder som nämns i 11 § i lagen om småbarnspedagogik. Behovet och serveringen av specialdieter ska fastställas i vårdavtalet. Samtidigt ska man bedöma om specialdieten föranleder extra kostnader i vården. Då det gäller de vanligaste specialdieter ska kostnaderna för dem höjas med högst 30 procent jämfört med kostnaderna för normal kost.

Enligt Statens näringsdelegations publikation från 2018 "Mat ger hälsa och glädje – rekommendation om måltiderna inom småbarnspedagogiken" ska barn som äter specialkost av hälsoskäl eller som har särskilda behov inom småbarnspedagogiken serveras mat som är lämplig och trygg för barnet. Specialkost som ingår i behandlingen av en sjukdom kräver intyg från den behandlande läkaren. Om det behövs hjälper en näringsterapeut till att ta fram individuella anvisningar. Barn med diabetes behöver inte specialkost utan kan äta den vanliga maten som serveras inom småbarnspedagogiken.

Enligt anvisningen "Päivähoidon allergiaohje", som utarbetats av en arbetsgrupp inom det nationella allergiprogrammet 2008–2018, är huvudregeln också att allergiska barn äter samma mat som de övriga barnen i dagvården utom i de fall där det finns ett läkarutlåtande om behovet av allergikost.

I kostnadsersättningarna för specialdieter beaktas endast extra kostnader för råvaror. Kostnadsberäkningarna visar att kostnadsersättningarna för de vanligaste specialdieter kunde höjas på följande sätt:

	%
laktosfattig kost	5
laktosfri kost	0–10
glutenfri kost (celiaki)	30
mjölkfri kost	0–15
spannmålsallergi	5–30

Den procentuella höjningen varierar efter hur strikt dieten är och vilka produkter som används i stället. I fråga om dyra specialdieter, såsom glutenfri kost eller en specialdiet som föranleds av en kombination av flera olika sjukdomar, ska de extra kostnaderna fastställas från fall till fall enligt de faktiska kostnaderna. En särskild utredning om de extra kostnaderna ska lämnas in till skattemyndigheten. Då ska dieten ha föreskrivits av den behandlande läkaren och/eller en näringsexpert.

I de fall där ett barn i en familjedagvårdsgrupp har en laktosfattig diet rekommenderar Kommunförbundet att kostnadsersättningarna, för att bespara familjedagvården extra arbete, betalas så att laktosfattiga måltider kan tillredas för samtliga barn.

Enligt 11 § 2 mom. i lagen om småbarnspedagogik gäller kostnadsersättningarna inte kliniska näringspreparat eller produkter som kan jämföras med dem (till exempel modersmjölksersättning eller produkter som ersätter komjölk), vilka ersätts med stöd av sjukförsäkringslagen (1224/2004).

Övriga kostnader

Ersättningarna för övriga kostnader enligt rekommendationen gäller andra sedvanliga kostnader än livsmedelskostnader, dvs. kostnader för användning av lägenheten, el, vatten, värme, pysselmateriel och lekredskap, telefonsamtal i anslutning till dagvården osv.

Ersättningen täcker inte utgifterna för arbetskläder eller specialanskaffningar såsom sanering av lägenheten på grund av till exempel allergi hos ett barn i dagvård. Ersättningen täcker inte heller anskaffning av förvaringsutrymmen för barntillbehör, köp av sittvagn för tvillingar eller av barnstolar m.m. eller för reparationer eller motsvarande. Den täcker inte heller kostnader för förhöjda vägavgifter som eventuellt föranleds av familjedagvården eller anskaffning eller reparation av konstruktioner på gården, exempelvis stängsel eller barngrindar, inte heller sandbyte i en sandlåda eller facklitteratur eller datateknik för familjedagvårdare. Sådana kostnader för inkomstens förvärvande kan dras av i beskattningen om familjedagvårdaren lägger fram verifikaten.

Barndagvården har under de senaste åren utvecklats så att familjedagvården och daghemmen samverkar och stöder och kompletterar varandras tjänster.

Kommunförbundet rekommenderar

- att man i familjedagvården och daghemmen i mån av möjlighet använder gemensam utrustning och/eller
- att kommunen ordnar utlåning av leksaker.

För att nå de mål för barnens fostran som uppställts i lagen om barndagvård kan kommunen utöver detta ordna kulturella tjänster och annat program som utvecklar barnen, till exempel utflykter, resor och studiebesök. Kommunen beslutar om betalning eller ersättning av kostnaderna för dessa aktiviteter utgående från de lokala förhållandena.

FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

Hanna Tainio
vice verkställande direktör

Terhi Päivärinta
direktör, undervisning och kultur